

אחדשה"ט, וש"ת הגאון הגדול ראש הישיבה דפולסברג רבי אליהו דב וכטפוגל שליט"א.

ראיתי דברך הנכונים שהשמירה בכלליות שנתחייבנו בתקופה זו, הוא בגדר הזהירות המחוייבת שנתחייבנו ע"פ שו"ע שלא להכנס לסכנה, ואינו בכלל גדרי הנהגת פיקו"נ, ואין מקום לכל מיני קולות למיניהם בהלכות מפורשות. ובדאי שלא לבטל התפלה בצבור, שהרי אפילו במגיפות הנוראים, מבואר בדברי הפוסקים שהקפידו על התפלה בצבור בביהכ"ס. על אחת כמה וכמה בנידון דידן שלא שכיחי הזיקא.

ובפרט כאשר משווים אנו בין המציאות הנוכחית, למצב המתואר בפוסקים ובספרי השו"ת, על המגיפות שהיו בעבר בזמננו, הרי שאין כלל מה להשוות, לא בהתפשטות המגיפה ולא בנזקים המסוכנים, כי המצב הנוכחי עם כל קשייו וסכנותיו העצומים, הרי הוא מושפע ברחמי הש"י המרובים.

וכל ההסתמכות ע"ד הרופאים המבואר בפוסקים, הוא לא על השערותיהם. וכפי שעתה נשמע בכל העת מהם, שאין להם כל ידיעה ברורה, ורבו הסתירות וחילוקי הדעות ביניהם, והוראותיהם משתנים בכל העת. ועד כדי כך נשמע מהם נימוק זה של חוסר ידיעה, עד שעי"ז ניתן האפשרות לפרוק מעליהם מורא בשר ודם, שזהו מהדברים ההכרחיים, בכדי שיהיה אפשר לסמוך על אלו שאינם שומת"צ שכהגדרת חז"ל אינם חסים על חייהם. ועל כל טענה שבהנהגתם הנוכחית, המענה בפיהם הוא הפחד מההדבקה, ומרחיקים קרובי המשפחות, וממילא אין כל אפשרות לבקורת על הנהגתם, והתוצאות מכאיבות עד מאוד, כפי שהדברים ידועים. וממילא קשה מאוד לסמוך על חו"ד, בפרט שמעורבים עוד הרבה שיקולים זרים ולא רק רפואיים, ובדאי שלצערנו ההשתדלות כעת, הוא לצמצם ככל האפשר ההזדקקות לאישפוז בבית חולים, ללא הכרח גמור.

ואדרבא ההפחדה והחרדה המתרבה ע"י התעמולה החזקה, בודאי סכנה גדולה, הן מבחינה טבעית כמפורש בספרי הפוסקים. ובפרט בדורינו שגברה חולשת הנפשות, ובימים כתיקונם רבו מקרים הקשים של ההתמודדות עם כל מיני חרדות ופחדים למיניהם, הרי שעל אחת כמה וכמה שלעת כזאת הדבר חמור שבעתיים. והן מבחינה רוחנית וסגולית, התגברות הפחדים מגביר הסכנה, וכלה"כ פחד פחדתי ויאתיני (איוב ג' כ"ה) ונאמר פחדו בציון חטאים (ישעי' ל"ג י"ד). ואיך אפשר להתעלם מהנזק הודאי והמידי, שבהתגברות הפחד, מפני כל מיני השתדלויות המסופק תועלתם, ומבוססים על כל מיני השערות.

ועובדא ידענא ממרן הגרי"ז זע"א, שבתקופת הפגזים מהערים בירושלים עיה"ק בשנת תש"ח, וכאשר בעת הפוגה גלה מירושלים עיה"ק לעיר יפו, ובאמצע אכילתו התחיל גם שם הפגזה, וכמובן שנה' בהלה גדולה בבית שם. ומרן הגרי"ז המשיך אכילתו ברוגע ללא כל שינוי, ונשאל אז הרי הוא ידוע כפחדן, והיתכן להיות כל כך שליו ורגוע. ענה בתוקף היתכן לפחד ח"ו מאיזה צרה שהוא, הלא מזהרים אנו על זה שלא לפחד כלל. וכל הפחד הוא רק פחד של יר"ש האם אנו עושים את הנדרש מאתנו כפי מה שנצטוונו, אולם משאר הדברים אין כלל מה לפחד. ומפורסמים הדברים בבי מדרשא גודל הבטחון שהיה דבוק בעת הסכנה.

וההשתדלות ההכרחית והודאית במצבי סכנה, הוא להגביר החיזוק הרוחני, שהרי מלבד החיוב התמידי לשמירת התורה ומצות בשלימות, הרי שבעת צרה מחויבים אנו בכך ביתר שאת, כי זהו ההשתדלות ההכרחית לסילוק הצרה, וכמפורש ברמב"ם ריש הלכות תעניות. ומידת הרחמנות הטובה בקרבינו, מחייבת תוספת חיזוק בשמירת תורה ומצות, כי רק זה יכול לסלק הסכנה, וללא זה הרי זה אכזריות ח"ו, כי הרי ההתעלמות גורם להתגברות הסכנה ח"ו.

ועל כן עלינו לילך בעקבות רבותינו זי"ע בכל הדורות, שטרחו בכל עוז, לעורר בשעת הצרות לפישפוש ותיקון המעשים, ובהתחזקות שמירת התורה ומצות בתוספת הידור ובשלמות. ואין הנהגתנו הטבעית כשאר אומות העולם, אשר כל התעסקותם בעת צרה, הוא בהשתדלות באמצעים ופעולות טבעיים בלבד, אלא מכיון שמושגחים אנו בהשגחה מיוחדת מהשית"ב, וכל ההשפעה המושפעת לנו הוא רק כתוצאה ממצבינו הרוחני בשמירת התורה ומצות, כי זהו אמונת שכר ועונש, שמשננים אנו בכל יום בקריאת שמע. הרי שמוטל עלינו להתאמץ בחיזוק הרוחניות, שזהו הדרך היחידה, להסיר מאתנו הצרה הזאת, ושיתנה המצב לטובה.

ועל כן בודאי שעלינו לחזק בכל עוז תלמוד תורה דרבים, ולתפוס אומנות אבותינו בתפילה בציבור. ולשמור בכל עוז על קדושת ביהכ"נ, כי ההפרעה לתפלה בביהכ"ס על ידי סגירתם, שהוא מהעונשים החמורים ביותר, הרי זה ודאי קריאה אלינו מהשמים, להתחזק בהנהגה הראויה והרצויה בבכה"נ, ובפרט בעת התפילה, שהוא הזמן המוכשר והמיוחד לקרבת הש"י, ולפעול כל הישועות הנצרכות ברוחניות ובגשמיות. ולהרבות בהטבה עם זולתו, וכל המרחם על הבריות מרחמין עליו מהשמים, וכ"ש בודאי שלא לגרום צער והפחדה ח"ו.

ואם בימים כתיקונם זהו חובתינו, וכל תכלית חיינו וקיומינו פה בעולם הזה. הרי שבעת סכנה על אחת כמה וכמה, וכדאמר רבי עקיבה לפפוס (עיין ברכות ס"א ע"ב), שאם בעת העסק בתורה כך, אם הולכים אנו ומבטלים ממנה על אחת כמה וכמה, שגדולה הסכנה, ואיננו יכולים להתנתק ממקור חיותינו. ואדרבה שומר מצוה לא ידע דבר רע, ושלוחי מצוה אינם ניזוקים. ומצב זה הוא הזדמנות לגלות אמיתת אמונתנו בהש"י, ועוצם נאמנותינו אליו יתברך, ולהתחזק בבטחונינו בהש"י, בעשיית ההשתדלות ההכרחית, ולהתגבר בחיזוק התורה ומצות בהידור, וריבוי התורה והתפלה כהלכתה בכל עוז.

ומוטל עלינו החובה הגמורה, להרעיש עולמות ולפעול בכל עוז ומסירות נפש, לחיזוק סדרי הת"ת והישיבות, ללא כל הפרעות וקשיים. כי רבים חללי בת עמי, ואיכזה נחשך תארם ומצבם הרוחני של רבים מבני ציון היקרים, אשר מפני צוק העתים נתרופף עמודי הת"ת והישיבות, ומה יעשה הבן ולא יחטא. ועלינו לגדור גדרים וסיגים מפני סכנות הטכנולוגיה, לעת הזאת, ביתר שאת וביתר עוז, כי כל חולשה ורפיון, גורר אחריו נזקים רבים בכמות ובאיכות, ואחריות מי ישרונו.

והצלתינו היחידה הוא לשוב אליו יתברך בחזקה, מתוך ביטחון אמיתי בהש"י, ובצפייה לגאולתם וישועתם של ישראל במהרה.

ואסיים בברכת כהן, שיושפע ממרומים רחמים רבים ועצומים, ולמנוע משחית ומגיפה מעל כל עמו בית ישראל, ונושע במהרה בתשועת עולמים ומתוך רחמים וחסדים עצומים, במהרה בימינו אמן.

התורה והמצוות
אין פחד קולנו
חללנו את ה' ואת
האבות והאמהות